

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus MAI 2016

Head lugejad!

Mul on rõõm tervitada teid Turu linnast Soomest, kuhu kolisin käesoleva aasta alguses Kesk-Eestist. Olen selle aja jooksul külastanud kõiki kaheksat kogudust Soomes, kes on mulle kui misjonäriks n-ö tugikoguduseks. Mai alguses tulen kolmeks nädalaks Haapsallu, et teenida õpetaja Tiit Salumäe äraolekul Haapsalu kogudust. Tore on juba mõne aja pärast teiega jälle kohtuda!

Elame praegu ülestõusmise rõõmuaega. Varsti on käes kevadpüha, mil algab jälle toomkiriku turismihooaeg. 5. mail on Kristuse taevaminemispüha, mis viib meid mäele, kus Jeesus võeti taevasse. Aga Jeesus lubas, et saadab meile „kaitsja“ ehk Püha Vaimu, ja seda just nimelt Nelipühal, mil tähistame koguduse ja kiriku sünnipäeva. Mäletame Apostlite raamatu 2. peatükki, kus räägitakse, kuidas jüngrid said keeleoskuse, ristiti üle 3000 mehe ja sündis algkogudus. Ka EELK tänab just ristikiriku sünnipäeval meie tublisid inimesi, kes on andnud ja annavad suure panuse meie kiriku heaks ja edasi kasvamiseks.

Mai teine pühapäev on emadepäev - meie tähelepanu on pööratud kõigile emadele, nende tööle ja olemisele, ning peredele ja pereväärtustele. Saame igäüks tänada oma ema, kes meid armastab ja keda unustame vahel tänada selle kõige hea eest, mida tema on teinud meile ilma palgata ja aja kulule vaatamata.

Nõnda siis annab maikuu meile võimaluse osaleda mitmetel ilusatel ja headel üritustel.

Tulge rohkesti ja võtke teisi ka kaasa!

Kari Tynkkynen
Misjonär

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA MAIS.

P, 1. mai kl 11 ülestõusmisaja 6. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Palvepühapäev (Toomkirik). Teema: Südamelõõne Jumalaga. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe.

T, 3.mai kl 16.30 Jaanimardikad (Jaanimaja). **Kl 18.30** toomkoori proov (Jaanisaal).

R, 6. mai kell 9 hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 18** Taevaminemispüha kirikukontsert **Laulab Söderforsi kirikukoor** (Rootsi). Dirigent Niclas Axelsson. Instrumentalistid Mari-Ann ja Tonny Wikström viiulil ja võtmeharfil (Toomkirik). Sissepääs: vaba annetus.

7. – 22. mai piiskop Tiit Salumäe lähetuses Kanadas ja Ameerika Ühendriikides.

L, 7.mai kl 16 Piibel köögis (Jaanimaja).

P, 8. mai kl 11 ülestõusmisaja 7. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Emadepäeva pereteenistus ja lastekiriku hooaja lõpetamine. Teenivad õpetajad Kristel Engman ja Kari Tynkkynen, organist Lia Salumäe. Laulu ja pillimängu lastelt ja noortelt. Emadepäeva tort ja kohv (Toomkirik).

T, 10. mai kl 16.30 Jaanimardikad (Jaanimaja); **kl 19.00 soomekeelne õhtupalvus.** Teenivad õp. Kari Tynkkynen ja organist Lia Salumäe (Jaani kirik).

R, 13. mai kell 9 hommikupalvus (Jaani kirik); **kl 17** segakoori proov (Jaanisaal).

P, 15. mai kl 11 Nelipüha jumalateenistus armulauaga (Toomkirik). Teema: Püha Vaimu väljavalamine. Teenivad õpetaja Kari Tynkkynen ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe. Laulavad koguduse sega- ja toomkoor.

T, 17. mai kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaal).

R, 20. mai kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik); **kl 17** segakoori proov (Jaanisaal).

P, 22. mai kl 11 Kolmainupüha jumalateenistus armulauaga (Toomkirik). Teema: Varjatud Jumal. Teenivad õpetaja Kari Tynkkynen ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe.

T, 24. mai kl 16.30 Jaanimardikate hooaja lõpetamine. Piknik – kogunemine laste raamatukogu aias. **kl 18.30** toomkoori proov (Jaanisaal).

R, 27. mai kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).

L, 28.mai Läänema laulupidu Lihulas. Osalevad koguduse sega- ja toomkoor.

P, 29. mai kl 11 Leeripüha jumalateenistus armulauaga. Teema: Kadunud ja kadumatud aarded. (Toomkirik) Teenivad piiskop Tiit Salumäe, õpetaja Kristel Engman ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe. **Kl 18** jumalateenistus De la Gardie hooldekodus, teenib piiskop Tiit Salumäe.

MUUSIKA MERE TAGANT

Taevaminemispüha ajal laulab Läänemaa kirikutes värvikas Rootsi muusikakollektiiv - Tierp-Söderforsi kirikukoor.

Lauljate kodukirik asub Stockholmist 150 km põhja pool ja peatselt 100-aastast juubelit tähistav 35-liikmeline segakoor teenib jumalateenistustel kaasa. Kuid see pole kõik, koor võtab aktiivselt osa kogukonna elust - annab kontserte ning täidab aastast aastasse traditsioonilisi ülesandeid nagu „kevade sisselaulmine“ volbriõhtul ja riigihümni laulmine Rootsi rahvuspühal. Kollektiivi näo kujundamisel on kindlasti kaalukas roll lauljate rõõmsal entusiasmil kuid ka koorijuhil - Niclas Axelsson on mees nagu orkester, kes mängib mitut pilli ja oskab lihtsast laulust meistriteose teha.

Paari aasta eest tekkis lauljatel suur huvi Eestimaa ja eriti siinse ajaloolise rootsi asustuse vastu. Nüüd sõidab kollektiiv Eestisse juba teist korda. Möödunud suvel viis Rootsi juurte otsimine nad Prangli saarele, kus esineti sealses Püha Laurentsiuse kirikus, sellel kevadel ootab ees Läänemaa reis.

Kontsertidel viiakse kuulaja Rootsi rahvamuusika lummavasse helidemaailma, millesse on põimitud ka Eesti viise. Kaasa mängivad instrumentalistid Mari-Ann ja Tonny Wikström viiulil ja võtmeharfil.

Kontserdid toimuvad 5. mail Lääne-Nigula kirikus ja reedel, 6. mail Haapsalu toomkirikus.
Külvi Kuusk

EMADEPÄEV TOOMKIRIKUS.

Selle aasta emadepäeva jumalateenistus toimub 8. mail algusega kl 11.00 toomkirikus. Ootame kõiki peresid teenistusele. Esinevad Sirje Kaasiku laulutüdrukud ja muusikakooli lapsed. Kui emad ja isad kuulavad kirikus jutlust, saavad lapsed kõrvalruumis õpetaja Lydiaga meisterdada. Jumalateenistuse lõpus lõpetame pidulikult lastekiriku õppeaasta ja pärast jumalateenistust saame koos torti süüa, kohvi ja mahla juua. Tordi on lubanud valmistada lastekiriku suuremad lapsed.

Kohtumiseni emadepäeval toomkirikus!

Sirje Jätsa
Lastetöö koordinaator

KREEGI PÄEVAD HAAPSALUS 11. - 12. JUUNIL KELL 17.

Kreegi päevade esimesel kontserdil kõlab Cyrillus Kreegi muusika Haapsalus seekord Eesti Rahvusmeeskoori esituses. Dirigendipuldil on praegu Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia magistrantuuris õppiv noor Jõgeva koorijuht Mai Simson. Kreegi muusika kõrval tuleb ettekandele samuti Haapsaluga seotud Rudolf Tobiase üks tuntumaid kooriteoseid, nelipühalaul „Eks teie tea“ Cyrillus Kreegi seades. Orelil Kadri Toomoja (orel). Kaastegev Tõnu Kaljuste.

Pühapäeval kontserdil esitavad Eesti Televisiooni ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia esinduskoorid eesti heliloojate kooriloomingut. Kava pealkirjaga „Lauliku lapseõli“ sisaldab läbilõiget enam kui sajandi jooksul peamiselt rahvaluuletekstidele loodud eesti koorimuusikast. Solistid Miina Pärn, Kaisa Padur, Ann-Liisbel Petter, Liisi Pley (kannel). Dirigent Silja Uhs
Mõlemad kontserdid on piletiga 5 €.

KAKSKÜMMEND VIIS AASTAT LEERIST.

Pühapäeval, 26. juunil kell 11 tähistame toomkirikus tänujumalateenistusega 25. leeri aastapäeva.

Ootame kõiki, kelle leerist möödub tänavu 25 aastat, endast teada andma kas Maria Straussile (mariastrauss@gmx.de) või Kristel Engmanile (kristel.engman@eelk.ee).

Ootame ettevalmistavasse toimkonda neid, kes tahaksid anda oma panuse päeva õnnestumiseks.

Rõõmsa kohtumiseni!

Leeriaastapäeva algatusrühm

KÜLASKÄIK ÖSTERHANINGE KOGUDUSSE.

Sõbrad käivad aeg ajalt ikka teineteisel külas ja nii külastas 16. ja 17. aprillil väike seltskond koguduse töötajaid Rootsisis Österhaninge sõpruskogudust. Käik toimus eesmärgiga vahetada kogemusi koguduste olulisemate arendamist vajavate tööloikude osas ning leppida kokku edasises koostöös. Delegatsiooni kuulusid Kristi Ainjärv, Kristel Engman, Sirje Jätsa, Maria Strauss ning Jaanus Kõuts. Väga külalislahke vastuvõtu eest hoolitsesid nende kahe päeva jooksul koguduse peaõpetaja Krister Stenber, kantselei juht Kerstin Abelson ja külaskäigu programmi koostanud Marcus Sohl. Püha Eskili kiriku ruumidega tutvumise järel alustasime kohtumistega, mis kestsid väikeste pausidega õhtuni. Esialgu arutasime küsimusi väiksemas ringis ja seejärel külastasime leeritundi, kus Itaaliasse Assisi Franciscuse radadele suunduvatele leerikursuslastele ja nende vanematele tutvustati eeloleva reisi reegleid. Selle järel oli võimalik tutvuda noortepastori Magnus Crispin Backi, jt noortetöö tegijatega ning luua otsekontakte. Lisaks kohtusime Andrea Isakssoniga, kes tutvustas lastetööd. Õhtusse mahtus veel Kings College'i poistekoori kontsert Stockholmi Storkyrkanis ja ühine õhtueine.

Pühapäeval alustasime veel enne teenistust Püha Eskili kirikus kohtumisega, milles osalesid lisaks meie vastuvõtjatele ka koguduse juhatuse liikmed. Juhatuse aseesimees Petri Salonen rääkis kohaliku Haninge kommuuni sotsiaalkomisjoni juhina põgenike vastuvõtmisega seotud tegevustest, mis on üks tema otsestest vastutusalaadest. Jumalateenistusel kõlas kolm keelt: peale rootsi keele oli üks Uue Testamendi kirjakoht soome keeles ning evangeelium Jaanus Kõutsi loetuna eesti keeles. Jutlustas Kristel Engman ja ta tegi seda ladusas rootsi keeles. Koor esitas teiste laulude hulgas ka „Hoia, Jumal, Eestit” eesti keeles ning Sirje Kaasiku laulu „Armastuse ülemalaul” rootsikeelse versiooni. Korjandusega koguti annetusi Haapsalu Püha Johannese koguduse laste- ja noortetöö toetuseks.

Kirikukohvi ajal oli hea võimalus vestluseks koguduse liikmete ning kooriliikmetega. Käike Haapsallu meenutati väga heade sõnadega ning avaldati lootust peagi taas üheskoos Eestis laulda.

Järgnenud nõupidamisel jagas noorteujuht Mikael Gyllstedt nõuandeid noorterühma alustamise ning edasise töö kohta. Andrea rääkis pagulastega koguduses tehtavat tööst ning Maria Strauss tutvustas viimasel ajal meie koguduses toimunud sündmusi. Ühtlasi räägiti ka edasisest koostööst erinevates

valdkondades. Järgmine kokkusaamine Österhaninge koguduse esindajatega toimub juba septembris Korsnäs (Soome), kus toimub Haapsalu, Korsnäsi ja Österhaninge koguduste ühine kohtumine.

Haapsalu koguduse esinduse külaskäiguga jäid mõlemad pooled väga rahule ning kui Jumal lubab, siis kannab meie koostöö ka edaspidi vilja.

Jaanus Kõuts

11-16 AASTASED ON OODATUD NOORTERÜHMA.

Alustab koguduse noorterühm, mis hakkab kokku saama kord kuus pühapäeviti. Mängime lõbusaid mänge, teeme koos muusikat, uurime Piiblist oluliste teemade kohta ning võtame ette muud huvitavat. Võta sõber kaasa ja kohtume Jaani saalis.

JÄLGI REKLAAMI!

Jaanus Kõuts, noorterühma juhendaja

TALGUPÄEV MEIE KOGUDUSES.

LÄÄNE-NIGULAS TULEB VANAMOODI PROSTKONNAPÄEV.

Laupäeval, 4. juunil on Lääne-Nigulas 1920.-1930. aastate stiilis praostkonna päev, kuhu on oodatud koguduste liikmed ja laulurahvas.

Päev algab kell 11.30 oreli pooltunniga. Kontsert meenutab, et Lääne-Nigula orel on valmistatud 1926 ja tänava oktoobris saab oreli 90 aastat. Keskpäeval on kirikus jumalateenistus, mida peetakse saja aasta taguse korra kohaselt.

Praostkonna sekretär Tiina Võsu selgitas, et praostkonna päeva mõte sai alguse organisti ja koorijuhi Lia Salumäe ettepanekust korraldada praostkonna laulupäev. „Kui juba koorirahvas on koos, siis võiks ka koguduserahvas tulla,“ kirjeldas Võsu praostkonna päeva kujunemist.

Lääne-Nigulas on kaks korda varemgi peetud jumalateenistust vana aja moodi, seekordne on kolmas. „Võiks mõelda, et enne meid on ka elatud ja kogeda, kuidas toona jumalateenistusi on peetud,“ lisis Võsu. Pärast teenistust on puhkpillimäng, supisöömine ja vanaaja mängud lastele. Müüakse

kohalikkude käsitööd, nii et koguduste käsitöömeistrid on laadale oodatud. Iga kogudus paneb välja oma stendi. Päeva lõpetab kooride õuekontsert ja ühislaulmine. Lauljaid on oodata saja ringis. „Riietus võiks olla ajastule kohane,“ soovitas Võsu, „aga sobivad ka rahvarõivad.“
Lehte Ilves

XXIII HAAPSALU VAMAMUUSIKA FESTIVAL.

- K 6.07 **Heinrich Schütz – Musikalische Exequien (1636)**
20.00 **Dietrich Buxtehude – Membra Jesu nostri (1680)**
Toomkirik Ansambel Studio Vocale
 EMTA vanamuusika keskuse ansambel
 Dirigent Toomas Siitan
- N 7.07 **Ansambel Floridante**
20.00 Maria Valdmaa (sopran)
Jaani kirik Meelis Orgse (viul)
 Ele Raik (oboe)
 Tõnu Jõesaar (tšello)
 Saale Fischer (klavessiin)
 Kristo Käo (teorb)
- R 8.07 **Crawford Young** (Basel, lauto)
20.00 Timo Peedu (lauto)
Toomkirik Renessansiajastu muusikat ühele ja kahele lautole
- R 8.07 **Öökonsert I: Bachi pojad**
23.00 Reet Sukk (flööt)
Jaani kirik Reinut Tepp (klavessiin)
- L 9.07 **Ansambel Les Paladines** (Prantsusmaa)
20.00 Valérie Gabail (sopran)
Toomkirik Salomé Haller (sopran)
 Silvia de Maria (viola da gamba)
 Jérôme Correas, (orel, klavessiin, kunstiline juht)
 Marc-Antoine Charpentier
Kantaaditsükkel „Neli aastaega“
 Marin Marais’ ja Jean-Henry d’Anglebert’i kammermuusika
- L 9.07 **Öökonsert II**
23.00 **Ansambel Heinavanker**
Toomkirik Dirigent Margo Kõlar
 Kavas: Johannes Ockeghem, Margo Kõlar
- P 10.07 Georg Friedrich Händel
20.00 **Aleksandri pidu**
Toomkirik **Ood püha Cecilia päevaks**
 Maria Valdmaa (sopran)
 Hans Jörg Mammel (tenor, Saksamaa)
 Uku Joller (bass)
 Haapsalu Festivali Koor ja Orkester
 Dirigent Toomas Siitan

TIIT SALUMÄE: „MINU KUTSUMUS ON TEHA TÖÖD, KUNI ON ELU JA TERVIST.“

Aasta tagasi, 23. aprillil pühitseti Tiit Salumäe ja Joel Luhamets Tallinna piiskoplikus toomkirikus suure pidulikkusega piiskopiametisse. Intervjuus vaatab Tiit Salumäe tagasi oma esimesele piiskopiaastale.

Kas piiskopiamet vastas ootustele või pakkus ka üllatusi?

Üllatusi ei meenu - kirikuseadusest on piiskopi ülesanded ju teada. Kõik on läinud plaanipäraselt, konsistooriumis valitseb hea koostöö. Küll aga hakkasin tegelema valdkonnaga, millega keegi ei ole varem sellel viisil tegelnud. See on diasporaatöö – Euroopa ja Venemaa kirikute ühendamine kodukirikuga. 26. aprillil võttis kirikukogu ühel häälel vastu diasporaa seaduse. Selle seadusega on kiire, sest Rootsi praostkond ootab meilt juba mõnda aastat vastust, nad soovivad kuuluda Tallinna konsistooriumi alla. Mai alguses olen Ühendriikides ja Kanadas, olen ka Välis-Eesti konsistooriumi liige ja osalen istungil Torontos. Ühendriikide, Kanada ja Austraalia kogudused jäävad Välis-Eesti piiskopkonna koosseisu. Edasised arengud sõltuvad paljuski läbirääkimistest Välis-Eesti piiskopkonna piiskopi Andres Tauliga.

Miks on vaja kõik kogudused koondada ühtse juhtimise alla?

Õieti me olemegi üks kirik. Välis-Eesti piiskopkond on EELK koosseisus. Aga olud on muutunud. Kui Eesti kirik eksiilis loodi, siis usuti, et tegemist on pagulastega, kes peagi pöörduvad tagasi koju. 1980. aastate lõpuks olid olud muutunud, tagasi tulid üksikud. Teiseks on tekkinud uued kogudused: Soomes, Brüsselis ja Venemaal. Need kogudused ei ole kunagi olnud Välis-Eesti kiriku osa.

Kes piiskopile ülesandeid jagab?

Ülesanded kujunevad kokkuleppel peapiiskopiga. Arutame läbi teemad ja vaatame üle kalenderplaani.

Kui palju saab piiskop ise oma aega planeerida?

Kui palju me ise ikka saame teha, suures plaanis juhib kirikut Jumal ja nii mõnigi kord tuleb öelda talle „Suur tänu”, et see või teine mõte teoks ei saanud. Isa Vello Salo on öelnud, et kiriku pea on Kristus ja meie, kes me seda tööd teeme, oleme jalad. Muidugi tuleb teha valikuid, mida sa jõuad teha.

Kas elu muutus pärast 23. aprilli lihtsamaks või keerulisemaks?

Ordinatsioon tähendab vastutuse võtmist ja kuulekust. Diakoni ordinatsioon seostub kuulekusega ja abilise tööga, preestri ordinatsioon koguduse karjasetööga, piiskopitöö aga järele- ja ülevaatamisega.

Keerulisemaks on elu läinud selles mõttes, et tegemist on kahekordse ametiga: Haapsalus on minu preestriülesanded alles. Pean need kaks tööd ühitama ja vaatama, kellele oma ülesandeid delegeerida. Olen Kristel Engmanile tänulik, tema panus on olnud väga tähtis ja vajalik.

Kas olete mõelnud preestriametist loobumisele?

Kirikukogu peab otsustama sügisel, kuidas edasi minna. Vaimulik saab teenida 65. eluaastani, edasi saab tema ametiaega pikendada. Arvan, et koguduse töö peaks minema üle mõnele teisele isikule, aga see on siinse koguduse nõukogu küsimus. Samas ei ole uusi õpetajaid nii palju peale tulemas, et kõik 65aastased saaksid mõelda oma töö lõpetamisele. Nii et see on kaunis tõenäoline, et jõuluks uut õpetajat veel ei valita.

Kuidas jaguneb aeg koguduse õpetaja ja piiskopiameti vahel?

Esmaspäeviti ja reedeti püüan Haapsalus olla, kui võimalik, siis ka laupäeviti ja pühapäeviti. Nädala keskosa kipub mujale minema. Mais lähen mitmeks nädalaks Ühendriikidesse ja Kanadasse.

Mida on piiskopiamet õpetanud?

Eks ta õpeta nagu iga teine amet, et isiklikud vabadused jäävad järjest väiksemaks. Millestki loobuma ei ole ma siiski pidanud. Ma ei ole mitte ühtki ülesannet võtnud endale vastumeelselt, vaid mõttega, et see on minu kutsumus - teha tööd, kuni on elu ja tervist. Ma ei ole kunagi tundnud, et tegelen tarbetute asjadega.

Mida oled Välis-Eesti kogudusi külastades tähtsaks pidanud?

Olen selle nimel pingutanud, et Kodu-Eestiga säiliks emotsionaalne suhe. Et me ei peaks mujale läinuid rahva reetureiks, vaid teeksime neile tagasipöördumise lihtsamaks. Pean tähtsaks hoida eesti keelt ja kultuuri, pean tähtsaks hoida häid suhteid Eesti Majadega välismaal. Visiitide ajal olen enamasti ühendust võtnud saatkonnaga ja kohtunud saadikutega.

Probleemid on aga igal pool isesugused. Brüsselis on palju eestlasi, seal on tugev kogukonnatunne ja see teeb kirikutöö lihtsamaks. Soomes kõneldakse 70 000 ja isegi 100 000 eestlasest, aga nad elavad laiali. Meie küsimus on, kuidas jõuda kaugema piirkonna eestlasteni.

Kas piiskopina paistab Kodu-Eesti kirikuelu teistmoodi kui praosti ja assessorina?

Sinoditel peapiiskopi esindajana või kogudusi külastades ei küsita minult enam mitte Haapsalu kohta, vaid kuidas üldkirik elab.

Olen sinodeil ja muudel kohtumistel toonitanud, et mitte kedagi ei tohi ükski jätta. Olen toonitanud, et aruanded ja analüüsid oleksid tehtud, et inimesed jälgiksid kalendrit ja et elu kulgeks omas rütmis. Sellela on oht, et väsitakse ja põletakse läbi.

Milline on olnud kõige raskem ja põnevam ülesanne?

Üks oli kindlasti diasporaa-seadus. Sellele pani aluse juba peapiiskop Andres Põder, aga seda on aja jooksul täiendatud.

Komisjone ja töörühmi on piisavalt, palju suuri tähtpäevi on tulemas, nendega tuleb tegelda: EELK 100, Eesti Vabariik 100, reformatsiooni 500. aastapäev. Kiriku kongress tuleva aasta mais.

Kas piiskopiamet teeb elu lihtsamaks, avab paremini uksi ja südameid?

Me oleme ristiinimesed ja vaatame kõigile võrdselt. See amet ei anna mingeid suuremaid privileege. Ainult vastutus ja haare läheb suuremaks, aga et ta vabastaks millesti, millest me ristimises oleme kutsutud, seda ei ole.

Millised on selle aasta plaanid?

Juhin augustis Petrozavodskis soome-ugri konverentsil meie kiriku delegatsiooni. Seda konverentsi peetakse 4-5 aasta järel ja see on olnud ka Tartus. Seekord on konverents Ingeri kiriku alal ja seekord saame rääkida ka maridest, komidest jt soome-ugri rahvastest. See kohtumine annab hõimurahvastele eneseteadlikkust ja tuge. Juunis olen meie kiriku esindajaks Riias Läti Luterliku Kiriku kirikukogul ja

kohtun Eesti suursaadikuga.

Lähem sõit on mais Kanadasse ja Ühendriikidesse. Emadepäeval jutlustan Torontas, õnnitlen Roman Toid, kel tuleb 100. sünnipäev. Külasthan 10 aastat tagasi surnud peapiiskopi Udo Petersoo leske. Võtan osa Kanada ja USA sinodist. Edasi sõidame Philadelphiasse Maailma Piibliseltside assambleele, kus esindan presidendina Eesti Piibliseltsi. Kohtun Eesti suursaadiku ja oma kolleegidega.

Lehte Ilves

PIIBEL KÖÖGIS.

Retsepte Raamatute Raamatust

Tarkuse hääl

Siis Issand avas emaesli suu ja too küsis Bileam'ilt: „Mis ma sulle olen teinud, et sa nüüd löid mind kolm korda?“ (4Ms 22:28)

Moosese raamatutest leiame vaid kaks looma, kellele on antud võime rääkida: madu Eedeni aias (1Ms 3:1) ja Bileami eesel eelpool ära toodud kirjakohas. Sõltumata sellest, kas tegemist on fakti või väljamõeldisega, peab nende kahe sündmuse vahel olema seos. Mõlemat teksti lugedes näeme, et loomad said võime rääkida – mis tavaolukorras on vaid inimestele omane oskus – et näidata inimkonnale nende piiratud intelligentsust.

Aadam ja Eeva elasid Eedeni aias õnnistatud elu. Neil ei olnud millestki puudust ning nad elasid harmoonias loodusega. Kuid madu juhib nende tähelepanu hea ja kurja tundmise puule. Aadam ja Eeva ei olnud sellele varem erilist tähelepanu pööranud. Madu on see, kes neile selle puu olemasolu meelde tuletab ning et sellel on võime muuta nende elu. Madu näitab neile, et neil on valikuvõimalus. Bileami loos näeme midagi sarnast. Vaatamata Bileami prohvetlikele võimetele on hoopis tema eesel see, kes märkab, et Issanda Ingel tõkestab nende teed. Bileam lööb eeslit kolmel korral. Eesel kõneleb Bileamiga ning selgitab talle midagi, mida mees ise ei näe. Eesel selgitab Bileamile valikut, mis tuleb teha – võimalus on minna inglilt mööda ja jätkata oma plaani teostamist või jääda sinna, kus ta on ning eirata probleeme.

Vastavalt ühele piibli kommentaatorile nägi eesel ingliti siis kui Bileam ei näinud. Teise käsitluse kohaselt eesel vaid tunnetas ingliti kohalolekut. Eesel tajus ja mõistis midagi, mis Bileamil jäi märkamata. Võib-olla Jumal andis eeslile võime rääkida selleks, et Bileam mõistaks, et inimese suu ja keel on Jumala meelevalla all. See on oluline õppetund kogu inimkonnale.

OATÄIDISEGA BURRITOD *Burro tähendab hispaania keeles eeslit.*

Kogus: 6

120 gr hakitud mugulsibulat

2 küüslauguküünt

1 spl õli

120 gr konserveeritud kidney ubasid

120 gr konserveeritud musti ubasid

120 gr valgeid ubasid tomatikastmes

soola ja pipart

6 tortillat

180 gr hakitud tomatit

240 gr riivitud juustu

1 kypse avokaado, kuubikuteks lõigatuna (võib asendada ka guacamolega)

salsakaste

hapukoor

Soojenda ahi 180 kraadini.

Prae sibul ja küüslauk pannil pehmeks. Võta pann pliidilt ning lisa oad, sool ja pipar. Tambi oasegu, kuid jäta oa tükid nähtavaks. Pane umbes 1 dl segu ühe tortilla peale, lisa hakitud tomatit ja juustu. Voldi tortilla servad kinniseks taskuks ja asetä ahjuvormi nii, et volditud servad jääksid allapoole. Puista peale riivjuust. Kata vorm kaane või fooliumiga ning küpseta ahjus 10 minutit. Eemalda kaas / foolium ja lase küpseda veel 5 minutit.

Serveeri tükeldatud avokaado (või guacamolega), salsakastme ja hapukoorega.

GUACAMOLE

4 avokaadot
3 laimi mahl
2 keskmise suurusega tomatit
1 keskmise suurusega mugulsibul
¼ tl musta pipart
½ tl soola
2 küüslauguküünt
1/8 tl Cayenne pipart
1 serrano chilli kaun
koriandrit

Püreesta avokaadod kahvliga. Haki tomatid, sibul, küüslauk ning chilli väikesteks tükkideks ning sega avokaadopüreega. Lisa laimi mahl ning maisesta piparde, soola ning hakitud koriandriga.

SALSAKASTE

4 tomatit
½ mugulsibulat
2 roheline chilli kauna
koriandrit
sidrunimahla
soola ja pipart

Haki tomatid, sibul ja chilli väikesteks tükkideks. Lisa sidruni (või laimi) mahl ja hakitud koriander. Maitsesta soola ja pipraga. Enne serveerimist lase salsal umbes 10 minutit seista.

Selle hooaja viimane „Piibel köögis“ kokkusaamine toimub
laupäeval, 7. mail kell 16.00 Jaanimajas (sissepääs hoovi poolt)

Palun võta kaasa:

- 1) Võimalusel Piibel (1997 aasta tõlge)
- 2) Kui pead vajalikuks, siis põll
- 3) Sularaha 2 €, millega katame toiduainete kulud

Palume osalussoovist anda teada hiljemalt 5. maiks: kristi.ainjarv@gmail.com või mariastrauss@gmx.de.

Korraldustoimkond

Maria Strauss

LÖPPES „AARDEOTSIJATE“ ESIMENE HOOAEG.

“Tänane rännak viib meid läbi kõigi lugude ja teemade, mida oleme sel õppeaastal “Aardeotsijatega” uurinud. Sinu esimene ülesanne on otsida üles koht siin aias, kuhu kõige paremini paistab kätte Haapsalu linna kõige kuulsam torn. Seal otsi paberilehte esimeste küsimustega!”

Sellise kirjaga algas 3. aprillil meie lastekiriku piibliringi esimest hooaega lõpetav kohtumine. Lapsed võtsid osa aardejahist, mille käigus otsisid nad üles viis tugipunkti allakirjutanu koduaiast, Väikse Viigi ümbrusest ja Eeslahe äärest. Igas punktis tuletasid nad meelde ühe räägitud piibliloo või teema ja vastasid kolmele küsimusele. Küsimused puudutasid Paabeli torni ehitamise lugu, Taaveti ja Koljati kahevõitlust, Iisraeli rahva kõrberännakut, Jeesuse ülestõusmist ja Piibli-raamatut üldiselt.

Retk lõppes aardekirstu leidmisega. Enne magusate aarete jagamist võtsid lapsed aardekirjust välja “Piiblilugude” raamatu, kust igapähe oli võimalik otsida üles puuduvad vastused. Väiksemad eelistasid pärast pikka retke pigem aias kiikuda ja palli mängida, aga suuremad lapsed olid väga usinad vastuseid otsima, sest iga õige vastus suurendas vastaja saaki.

Pärast vastuste kontrollimist ja aarde jagamist läksid lapsed tuppa maiustama ja piiblimõistatusi lahendama.

Esimene aasta koos “Aardeotsijatega” möödus väga kiiresti. Lapsed olid vahvad ning nendega koos oli tore mängida ja Piiblilugusid rääkida. Loodan, et sügisel kohtume jälle!

Maria Strauss

KOGUDUSE KOORID HÄÄLI TIMMIMAS.

Enne suvepuhkusele siirdumist ootab koguduse koore ees kaks suuremat lauluüritust: 28. mail toimub Lihulas Lääne maakonna laulupidu ning 4. juunil Lääne-Nigulas praostkonna päev.

Tänavu möödub esimesest Läänemaa laulupeost 120 aastat, mis annab tunnistust sellest, et oleme täiesti kindlalt laulurahvas. Pidu ise on väiksem mudel üldlaulupeost. Esindatud on kõik kooriliigid. Repertuaarist leiab tuttavaid palu kahe aasta taguselt suurpeolt ja uusi, õppimist vajavaid teoseid. Meeldetuletamist, täiustamist ja lihvimist jagub igasse proovi.

Nädalapäevad hiljem – 4. juunil, mis on ühtlasi Eesti lipu päev – toimub Lääne-Nigulas praostkonna päev. Käsitöössemete ning suupistete ja keelekaste müügi kõrvale saab loomulikult nautida koorilaulu. Muusikakollektiivid esinevad ühendkoorina ja kõikidel on ka väikesed eraldi etteasted. Sellegi peo tarbeks tuleb varemõpitud üles kaevata ja samal ajal laulumerel uusi kursse võtta.

Kuulajatele ja vaatajatele soovitaks nimetatud sündmused plaani võtta ning sõiduvahendid õigel ajal teele sättida. Siis saavad lauljad laulda Looja kiituseks ja publiku ning iseendi rõõmuks.

Tiia Laar

SÜNNIPÄEVAD MAIS.

1. mai	Mai-Ellen Koop Saima Lillep Ants Murd Mai Liivamäe	74
2. mai	Maret Peikel Aase Saareväli	81 55
4. mai	Tõnis Teller	50
5. mai	Aet Peterson Kaili Saarkopli-Kõre	
6. mai	Tõnis Vare Jane Möll	
7. mai	Heli Murik Eva Reede Kaido Erik	
9. mai	Maie Juur	70
10. mai	Janelin Reimets	
11. mai	Aidi Vallik	45
12. mai	Rando Aljas	
14. mai	Rene Tammo	
17. mai	Hardi Lämmergus Maxwell Konstantin Weyandt Lisandra Leit	
19. mai	Valeri Valikov	
23. mai	Janek Herzmann Kaire Marttila	40
24. mai	Viljar Vunk Margus Schasmin	
26. mai	õpetaja Peeter Paenurm Merle Loodus-Adamson Katrinn Kaasik	
27. mai	Meeri Mutso	92
28. mai	Milvi Pärn Triin Leit Janek Ratas Thomas Sägi	30
29. mai	Helery Pokk Sirje Ehala Olavi Post Keiu Barndök Katrinn Kivi	30 55
31. mai	Kregor Kuuskla	

Palju õnne sünnipäevaks ja õnnistust uueks eluaastaks!

AJATU JULGUSTUS.

Õpetaja Kristel Engmani jutlus 17. aprillil 2016 S.t Eskils kirikus. Jutluse aluseks: Jh 14:1-14

Head sõbrad! Minu rahval on ütlemine, et julge hundi rind on rasvane. See tähendab, et kes on julge ja ambitsioonikas, saavutab oma tahtmise, lööb elus läbi, ja veelgi enam, ta võib elada külluses. Inimesed ammutavad julgust erinevatest kohtadest, kes ametialasest edust, kes õnnelikust pereelust, kes tugevast suhete võrgustikust ja sõpradest, kes maisest varast ja luksusest, kes pidevatest eneseületustest või sportlikest saavutustest, kes uutest elukaaslastest, kes mõnuainetest, kes kindlusest oma elufilosoofia õigsusesse võrreldes paljude teiste maailmavaadetega. Julgust vajame me oma erinevatel eluperioodidel rohkem või vähem igaüks. Meil kõigil – suurel ja väikesel, noorel ja vanal - on omad hirmud. Mõni suudab neid paremini hallata, mõni teine kehvemalt.

Ühelt väiksel lapselt küsiti, kas temal on ka vahetevahel stressi. „On küll!“ vastas tüdruk kärmelt. „Ja mida sa siis teed, kuis sul stress on?“ päris raadioreporter tüdrukult edasi. Väike tüdruk vastas: „Mina ei tee siis midagi – minu ema aitab siis mind.“ Nii lihtne see ongi: mul on keegi, kes mind aitab; mul on keegi, kes minust hoolib; mul on keegi keda ma usaldan.

Uues Testamendis toob Jeesus uskujatele eeskujuks lapsi nende siira usu pärast. Ka tänases evangeeliumitekstis julgustab ta jüngreid lootma sellele, et Jumal ei ole oma lapsi maha jätnud. Ta ilmub ka meis – Sinus ja minus – ning meie kaudu maailmale. Jeesus julgustas oma jüngreid uskuma – seda eeldavad nii meie sõnad kui teod. On teada juba algistikoguduse päevil, et Jeesuse järgijad tegid imetegusid Jeesuse nimel. Kinnituseks Jeesusest on ka need teod, mida Temasse uskuja teevad. Vajame tegudes väljendatavat usku.

Usust kantud armastust oleme väga kirkalt kogunud ka kahe siin veedetud päeva jooksul, õppides tundma siinse koguduse tegevusi ja inimesi. On suur rõõm, et meil olete teie ja et meie sõprusuhted on kestnud kõik need aastad. Iga tegu ja mõte kõneleb millestki. Tegudest tuntakse Läkitaajat. Aitäh teile teie sõpruse eest! Ennekõike aga selle eest, et oleme vendade ja õdedena Kristuses võinud ikka ja jälle üksteist usuliselt kinnitada ning selle kaudu oma sõprust tugevdada. Ka nendel siin oldud päevade jooksul oleme saanud kogeda, et meie ümber on imelisi inimesi, kes teevad enam kui keegi võiks neilt nõuda või oodata, sest neis on usku, lootus ja armastus ja nende suurim rõõm on heaks kinnituseks neis elavast Kristusest.

Eestis tunnustatud publitsist, luuletaja ja endine diplomaat Jaak Jõerüüt küsib ühes oma romaanis lugejalt kaks küsimust. Esmalt, kui Sul pole Jumalat, siis mille peale sa loodad ning teiseks, kui sul on Jumal, siis mida Sa kardad? Hea kirikuline, kuidas on lood Sinuga?

Tänane evangeelium rääkis meile ka sellest, et Jeesus on lubanud mitte üksnes oma jüngritega olla, vaid kinnitanud, et ta võtab kuulda neid, kes tema nimel paluvad. Palve jõud on üks võimsamaid nähtusi meie elus, ehkki me võib-olla alati füüsiliselt ei tunneta, võime selle „tulemusi“ oma elus tunnetada. Selle teeb eriliseks Jumala kohalolu meis. Ja see on midagi, mis muudab meid ainulaadseks, eriliseks ja väärtuslikuks. Aga mitte ainult seda, vaid palve kingib meile ka siirast usku.

Selma Lagerlöf on kirjutanud, kuidas Ingmar Ingmari poeg hobused adraga põllule jätab ja kalmistule tõttab. Ta läheb isa hauale, et küsida seal nõu oma elu rasketes probleemides. Ta palub seal: „Juhata mind, isa!“ Samal viisil saame paluda oma taevast Isa. Nagu kinnitab meile tänane evangeelium, Jeesuse hool ja armastus oma rahva vastu ei piirdu sellega, et ta korraldab omadele kohad taevases isakodus. Ta kannab meid ka ise Isa juurde. Tekstist ilmneb, et usklikud ei pea kohtumist Jumala kirikusega ootama viimse päevani, vaid usklik on juba nüüd kogunud ülestõusmist ja saanud osa taevasest õnnistusest. Üks osa sellest on meile kingitud usk.

See, kes käib oma teed Jumalaga, on tänulik teeline, kes võib oma teekonda käia südamerahu ja rõõmuga ka siis, kui väga paljud kurdavad, kui halvad ja rasked on ajad ja ahastavad maise elu ning maistele väärtustele rajatud hapra ja lühiajalise usu lagunemise pärast. Mis on meie elus kõige olulisem? Ilmselt on igal ühel sellele küsimusele oma vastus. Minu jaoks on kõige olulisem see, et

Jeesus oleks minu elus kohal – iga päev ja iga tund. Nii nagu ta julgustas täna kuulnud evangeeliumitekstis jüngreid, julgustab ta igapäevaste meist, kui võtame vaid vaevaks Tema julgustust kuulda võtta.

Vajame julgustust ise, aga saame seda anda edasi ka teistele kaasteeliste. Jeesus andis oma jüngritele käsu minna maailma, kuulutada evangeeliumi, ristida lapsi ja olla veendunud sellest, et lause: „ja vaata, mina olen iga päev maailma ajastu lõpuni!“ pädeb ka kõigi nende puhul, kes misjoniväljadel ei tööta ja igapäevaselt lapsi ei risti, vaid ka nende puhul, kes oma vaiksuse, pühendunud eluga saavad korda suuri asju Jumala kiituseks ja ligimese hüvanguks ning on ühtlasi parim tunnistus neile kingitud julgusest ja usust. Olgem siis meile kingitud usu väärilised. Aamen.

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

**Paulus küsis neilt: „Kas te võtsite vastu Püha Vaimu, kui te saite usklikuks?“
Nemad aga vastasid: „Me ei ole kuulnudki, et Püha Vaim on.“ Apostlite teod 19:2**

Väga paljudel meie hulgas on samuti kui esimestel Kristuse järgijatel üsna vähe teadmisi Pühast Vaimust ning oskust Temaga arvestada. Püha Vaim tuleb meie sisse elama, kui oleme ristimisel pöördunud usus ja patukahetsuses Jeesuse Kristuse poole. Püha Vaim on otsekui pitsar, millega me oleme märgitud selle tõttu, et kuulume Jeesusele. Kellel ei ole Püha Vaimu, see ei ole Jeesuse oma. See, et meis elab Püha Vaim, on midagi enneolematut: Jumal ise, Kolmainsuse kolmas isik ise elab meis. Seda ei esine siin maailmas ühegi teise loodud olevuse puhul, peale nende inimeste, kes kuuluvad Kristusele.

Kuidas me tunneme ja teame, et meis elab Püha Vaim? Et meis elab just Püha Vaim? Sest peaaegu kõik annid ja anded, väeavaldused ja võimed, mida meile jagab Tema, võivad olla ka muude vaimude tegevuse tulemuseks. Isegi rahu ja rõõm võivad pärineda muust allikast, mitte Pühalt Vaimult. — Püha Vaim toob patutundmise. Seda ei saa meile anda mitte ükski teine vaim. Sellest hetkest, kui Tema asub meisse elama, ei saa me samamoodi patustada kui enne. Patt muutub vastikuks. Püha Vaim annab meis vaikselt märku patu kohta, nii et paljud asjad, mida varem pidasime lubatavaks, on nüüd meile keelatud. Samuti tekitab Püha Vaim meis suure soovi ja püüdluse otsida ja järgida kõiges Jumala tahet, et vältida patustamist. Kuna Jeesus on ainus lahendus patuprobleemile, juhatab Püha Vaim meid alati Jeesuse juurde.

Püha Vaim on ka Kiriku looja. Kirik pole lihtsalt üks institutsioon siin maailmas, vaid elav organism, kuna temas elab ja tegutseb Jumala Püha Vaim. Kirik, mida juhivad Püha Vaim, on pidevas meelega paranduses elav ja meelega parandusele kutsuv kirik. Ent Püha Vaim teeb oma tööd vaikselt ja märkamatuks, seepärast on väga kergesti võimalik teda eirata. Kui me püsivalt ei ole kuulekad Vaimu juhtimisele, kas siis üksikkristlasena või terve kogudusena, siis ühel hetkel ta lahkub meist ja me oleme jäetud iseeneste hooleks.

Nelipüha on just sellepärast üks suuremaid pühapäevi kirikuaastas, et siis valati meie peale kallis Püha Vaim, mis on kirikut ja kristlaskonda meelega parandusele juhtinud juba mitu tuhat aastat.

**Ülistan Sind, Püha Vaim,
kes Sa Jumala eluruum oled meie ajal,
kes Sa oled Jumala armastus,
mis on valatud minu südamesse.
Täna Sind,
kes Sa oled Jumala vägi,
mis tegutseb minu elus
ja seda pühade andidega kaunistab.
Ülistan Sind,
kes Sa minu sisimat valgustad
ja muudad minu elu anniks Jumalale.**

**Kiidetud oled Sina, Püha Vaim.
Kõike teed Sina.
Kõike kujundad Sina.
Kõik puhkab Sinus.**

**Hanna Hümmer, 1910-1977
Ordu kaasasutaja, vaimulik kirjanik**

NATUKE NALJA

Kokkuhoidlikkuse voorusest ja korjandusest

Päev enne jumalateenistust küsib õpetaja diakonilt, millest too jumalateenistusel jutlustada plaanib.

"Kokkuhoidlikkuse voorusest," vastab diakon.

"Kiiduväärt," tunnustab kirikuõpetaja diakonit ning lisab: " Korjanduse teeme siis enne jutlust."

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel kl 9-15.

Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega on soovitatav leppida eelnevalt kokku (tel. 52 80635).

Kasutatud riiete annetusmüük on avatud E, K ja R kell 10 – 13.

Telefon 473 7166, 473 7167, 528 0635.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-post lisatakse kirjasajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Toomkirik ja muuseum Vaata www.haapsalulinnus.ee Kontakt: Marika Peberg, tel 5184664, 4725346. Linnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

TOIMETUS

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com; 5289 527.

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com; 53477 633.

Lia Salumäe E-post: liasalumae@hotmail.com; 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com

Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub septembrist 2008 kord kuus. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soovide, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.